

УДК 342.951(477):328.185

Ганна Максимівна ЧОРМАН,

слухач 1 курсу магістратури факультету № 3

Харківського національного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Сергій Олександрович ШАТРАВА,

професор кафедри адміністративної діяльності поліції

факультету № 3 Харківського національного

університету внутрішніх справ,

доктор юридичних наук, професор

ПОНЯТТЯ КОРУПЦІЇ ТА ДЕРЖАВНО-ПРАВОВІ МЕХАНІЗМИ ЗАХИСТУ ТА ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ

Корупція як міжнародне глобальне явище властива всім країнам незалежно від політичної системи та рівня економічного розвитку. Справа полягає лише в масштабах та формах участі у корупції урядових структур. У більшості держав концепція корупції розкривається через склад окремих правопорушень. Загалом, в законодавстві більшості країн світу варто відзначити тенденцію до розширення поняття корупції, яка виходить за межі хабарництва, і охоплює такі корупційні прояви, як хаос, численні форми незаконного привласнення державних коштів [1, с. 59]. Для України проблеми запобігання та протидії корупції в органах державної влади залишаються одним з найактуальніших [2, с. 135]. Основні напрямки та завдання боротьби з корупцією в органах державної влади України повинні бути сформовані в систему правових, економічних, організаційних та освітніх механізмів, що стосуються запобігання корупційних дій державних службовців, включаючи розвиток загальної культури відносин влади в Українське суспільство [2, с. 137]. Державно-правовий механізм боротьби з корупцією включає встановлення норм права, що забороняють вчинення корупційних дій, а також запровадження заходів адміністративної та юридичної відповідальності у разі їх вчинення, визначення переліку правоохоронних органів з боротьби із корупцією та їхні повноваження [3, с. 5].

Урядом нашої країни здійснюються дії, спрямовані на виявлення певних заходів та зменшення корупції, а також

подальше просування антикорупційних ініціатив спрямованих на досягнення наступних результатів: реалізацію ефективної антикорупційної політики та підвищення рівня прозорості діяльності представницьких органів, запровадження системи електронної звітності; здійснення необхідних антикорупційних заходів у органах виконавчої влади та органах місцевого самоврядування, забезпечення прозорості своєї діяльності; завершення реформи органів судової влади та кримінального правосуддя в Україні; протидія корупції у процесі приватизації та управління державними ресурсами; усунення корумпованих передумов ведення бізнесу; посилення системи виявлення та розслідування корупційних злочинів та правопорушень, пов'язаних з корупцією, конфіскація майна, що було предметом злочинної діяльності або отримане від неї, повернення конфіскованих доходів, одержаних злочинним шляхом, з-за кордону; формування довіри населення до антикорупційної політики країни та позитивне ставлення до злочинців, а також систематичне залучення активної частини населення, громадських об'єднань, представників бізнесу в антикорупційних заходах [4].

За словами О. Банчука, проблеми вдосконалення державно-правового регулювання механізму боротьби з корупцією в Україні можна пояснити: відсутність або недостатня доступність інформації про порядок отримання адмінпослуг; недостатність повного доступу до органу публічної адміністрації; найбільш поширеними факторами корупції є бажання окремих осіб «прискорити вирішення питання», що має неодмінний наслідок плати за неофіційні платежі; затягування процесу обробки документів тощо; слабкий розвиток функцій внутрішнього контролю в органах публічної адміністрації, що стосуються загальних проблем організації та діяльності державного управління; забезпечення прозорості адміністративних процедур має важливе значення для людей, які знають про цілий набір прав, які вони мають; в більшості випадків національне законодавство змушує особу подавати заявку на адміністративну службу лише через особистий прийом [5, с. 56].

Основними причинами проблем вдосконалення державно-правового механізму боротьби з корупцією є слабкі інститути демократії в Україні, виборче законодавство на основі корупції, недосконале законодавство про фінансування

виборчих кампаній та політичних партій, відсутність належного правового регулювання для запобігання конфлікту інтересів в діяльності виборців та прозорих лобістських принципів. Очевидно, що вирішення проблеми політичної корупції може відбуватися лише поступово шляхом формування нової законодавчої бази, посилення контролю за діяльністю виборних посадових осіб та представницьких органів відповідними державними органами, інституціями громадянського суспільства, зокрема засобами масової інформації, збільшення політичної відповідальності громадян у їх виборі та чуми людей за їхню діяльність [6].

Ліквідація корупції як явища та попередження умов, які можуть сприяти її виникненню, є надзвичайно складною соціально-економічною, політичною та соціальною проблемою. Висвітлення компонентів організаційно-правового механізму боротьби з корупцією дозволяє констатувати, що найбільш складні питання залишаються пов'язаними з розробкою, вдосконаленням та реалізацією інструментів його реалізації. Перші кроки держави у процесі подолання корупції повинні бути: політичною волею керівництва країни у боротьбі з корупцією у вищих ешелонах влади; консолідація повноважень на горизонтальному рівні таким чином, щоб вони не дублювали один одного; запровадження навчального курсу з державних та юридичних питань у вищих навчальних закладах з метою подолання недостатньої обізнаності населення в цій галузі; залучення громадян до роботи у громадських радах, розробка управлінських рішень, громадська експертиза, фінансовий контроль за діяльністю органів державної влади тощо.

Отже, основними причинами проблем вдосконалення державно-правового механізму боротьби з корупцією в Україні є слабкі інститути демократії та недосконале законодавство. Державно-правовий механізм боротьби з корупцією включає встановлення норм права, що забороняють вчинення корупційних дій, а також запровадження заходів адміністративної та юридичної відповідальності у разі їх вчинення, визначення переліку правоохоронних органів з боротьби із корупцією та їхні повноваження

Список бібліографічних посилань

1. Макухін О. О. Поняття корупції в Україні та ЄС. *Ученые записки Таврического национального университета им. В. И. Вернадского*. Сер.: Юрид. науки. 2013. № 2–1 (Ч. 2). С. 55–61.

2. Серьогін С. М., Серьогін С. С. Механізми попередження та протидії корупції в органах публічної влади. *Держава і суспільство*. 2010. № 1. С. 134–140.

3. Гладун З. С. Сучасні проблеми адміністративного права України і шляхи їх вирішення : проблемна лекція для магістрантів і студ. Юрид. ін-ту Тернопіль. акад. народн. госп. Тернопіль, 2000. 48 с.

4. Уряд схвалив проект Закону України «Про Антикорупційну стратегію на 2018–2020 роки» // Урядовий портал : Єдиний веб-портал виконавчої влади України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/news/uryad-shvaliv-proekt-zakonu-ukrayini-pro-antikorupcijnju-strategiyu-na-2018-2020-roki> (дата звернення: 21.11.2018).

5. Банчук О. Запобігання і протидія корупції в органах місцевого самоврядування : практ. посіб. Київ : Софія-А, 2012. 88 с.

6. Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014–2017 роки : закон України від 14.10.2014 1699-VII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1699-18> (дата звернення: 21.11.2018).

Одержано 23.11.2018

УДК 342.951:351.749(477)

Олексій Аркадійович ШКАБАРА,

студент навчально-наукового інституту заочного та дистанційного навчання Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник:

Оксана Григорівна СТРЕЛЬЧЕНКО,

*доцент кафедри адміністративного права і процесу
Національної академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент*

ГЕНЕЗИС СТАНОВЛЕННЯ ПІДРОЗДІЛУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ ОСОБЛИВОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

В Україні з метою стабілізації обстановки було створено єдиний підрозділ спеціального призначення під назвою «КОРД» (Корпус оперативно-раптові дії), який функціонуватиме на